

รายงานผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาการใช้สำนวนไทย ในบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เพื่อประกอบการเรียนการสอน: กรณีศึกษาหนังสือพิมพ์เดลินิวส์

สิริวรรณ นันทจันทกุล

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาสำนวนไทยที่ปรากฏในบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ลักษณะของสำนวนไทย ความหมายของสำนวนไทยตามบริบทการใช้ภาษา และเปรียบเทียบความหมายของสำนวนตามบริบทการใช้ภาษาในบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์กับความหมายของสำนวนไทยตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ผลการวิจัยพบว่า สำนวนไทยในบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ที่นำมาเป็นกรณีศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ 64 บท มีจำนวนสำนวน 346 สำนวน ประเภทของสำนวนไทยที่พบมี 4 ลักษณะ ที่พบมากที่สุดคือ ประเภทคำกลุ่มคำ และประโยค รองลงมาคือประเภทพูดเปรียบเทียบ ประเภทซ้ำคำหรือคำซ้ำ และประเภทพูดคล้องจองตามลำดับ ส่วนการศึกษาเปรียบเทียบความหมายของสำนวนไทยตามบริบทการใช้ภาษากับความหมายของสำนวนไทยตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 พบว่าความหมายของสำนวนตามบริบทการใช้ภาษา มีความหมายใกล้เคียงกับความหมายตามพจนานุกรมฯ มากที่สุด รองลงมาคือความหมายของสำนวนตามบริบทการใช้ภาษา มีความหมายเหมือนกับความหมายตามพจนานุกรมฯ และความหมายของสำนวนตามบริบทการใช้ภาษา มีความหมายแตกต่างจากความหมายตามพจนานุกรม ตามลำดับ

ความเป็นมาและความสำคัญ

สำนวนไทยเป็นเอกลักษณ์ทางภาษาอย่างหนึ่งของชาติไทย เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษสร้างและถ่ายทอดมายังลูกหลาน สำนวนไทยเป็นวัฒนธรรมทางภาษาที่คนไทยให้ความสำคัญ ศึกษา รักษา และสืบทอดไปชั่วลูกหลาน

สำนวนเกิดจากมูลเหตุต่างๆ เช่น เกิดจากธรรมชาติ การกระทำ เครื่องแวดล้อม อุบัติเหตุ ขนบประเพณี ลัทธิศาสนา ความประพจน์ การเล่น เรื่องแปลกๆ ที่ปรากฏขึ้น นิยาย นิทาน ตำนาน ตลอดจนพงศาวดาร หรือประวัติศาสตร์ (ขุนวิจิตรมาตรา, 2541: บทนำ)

สำนวนไทยมีความสำคัญต่อการพูดและการเขียน คนไทยมีถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนอยู่มากมาย ทั้งสำนวนโบราณและสำนวนสมัยใหม่แสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมด้านการใช้ภาษาของไทยเจริญก้าวหน้า (ไชยศิริ ปราโมช ณ อยุธยา, 2526: 1)

ด้วยเหตุนี้สำนวนไทยมักปรากฏในงานเขียนประเภทต่างๆ ทั้งในผลงานวิชาการ และข้อเขียนในสื่อมวลชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหนังสือพิมพ์ไม่ว่าจะเป็นในข่าว บทความ หรือข้อเขียนคอลัมน์ต่างๆ ผู้เขียนจะใช้สำนวนไทยแสดงลีลาการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิดความรู้สึกอยู่เสมอ ทำให้งานเขียนมีเอกลักษณ์และน่าสนใจ ชวนอ่าน

ส่วนบทบรรณาธิการหรือบทนำของหนังสือพิมพ์ เป็นบทความประเภทหนึ่งที่เป็นหัวใจสำคัญของหนังสือพิมพ์เป็นเสมือนเข็มทิศและแสดงจุดยืนของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ดังที่ถาวร บุญปวัฒน์ (2538: 131) ได้กล่าวไว้ว่า **“บทนำเปรียบเสมือนธงนำของหนังสือพิมพ์ บ่งบอกว่าจุดยืนอยู่ตรงไหน เพื่อใคร และอย่างไร เป็นจุดนำทางความคิดที่กองบรรณาธิการต้องถือเป็นแนวทาง”**

จากความสำคัญของสำนวนไทยและบทบรรณาธิการดังกล่าว ประกอบกับผู้วิจัยเป็นผู้สอนวิชาภาษาไทย ผู้วิจัยต้องสอนเกี่ยวกับสำนวนไทย เช่น ลักษณะของสำนวน การใช้สำนวน และประเภทของสำนวน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานสื่อสารมวลชนในระดับปริญญาตรี ได้แก่ วิชา 361232 การเขียนเพื่อการสื่อสาร 2 ซึ่งมีคำอธิบายรายวิชาดังนี้ **“ฝึกทักษะการเขียนภาษาไทยที่ดีเพื่อใช้ในงานสื่อสารมวลชน”** (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542: 33) มีเค้าโครงรายวิชาหัวข้อหนึ่ง คือ การเขียนบทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542: 33) นอกจากนี้ผู้วิจัยยังสอนวิชา 361331 ภาษาพูดกับภาษาเขียน ซึ่งมีคำอธิบายรายวิชาดังนี้ **“วิเคราะห์ลักษณะของภาษาพูดและภาษาเขียน ความแตกต่างระหว่าง ภาษาพูดและภาษาเขียนในด้านการออกเสียง ระบบเสียง ไวยากรณ์ การใช้คำ และสำนวน ความแตกต่างระหว่างภาษาพูดกับภาษาเขียนและการเปลี่ยนภาษาพูดให้เป็นภาษาเขียน”** (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2542: 24)

ส่วนในระดับบัณฑิตศึกษา ผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้สอนวิชา 361521 ภาษาไทยในสื่อมวลชน ซึ่งมีคำอธิบายรายวิชาดังนี้ **“ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่ออื่นๆ การจำแนกระดับภาษาในสื่อมวลชน การศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะที่แตกต่างของภาษาที่ใช้ในสื่อมวลชน”** (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544: 30) และวิชา 361597 สัมมนา มีคำอธิบายรายวิชาดังนี้ **“การนำเสนอและอภิปรายหัวข้อที่น่าสนใจทางภาษาไทยในระดับปริญญาโท”** (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544: 51)

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงศึกษาการใช้สำนวนไทยในบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เพื่อประกอบการเรียนการสอน: กรณีศึกษาหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ทั้งนี้จะนำความรู้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปเผยแพร่แก่นิสิตทั้งในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย อีกทั้งนำไปประกอบการเขียนเอกสารประกอบการสอนและตำราภาษาไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาจำนวนของสำนวนไทยที่ปรากฏในบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์
2. เพื่อศึกษาลักษณะของสำนวนไทยที่ปรากฏในบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์
3. เพื่อศึกษาความหมายของสำนวนไทยในบริบททางภาษาในบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์
4. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความหมายของสำนวนไทยตามบริบทการใช้ภาษา ในบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์กับความหมายของสำนวนตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษครั้งนี้มุ่งศึกษาสำนวนไทยในบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ กรอบเข้าฉบับวันจันทร์-วันศุกร์ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2547-เมษายน 2547 จำนวน 64 ฉบับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบจำนวนการใช้สำนวนไทยที่ปรากฏในบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์
2. ทำให้ทราบลักษณะของสำนวนไทยที่ปรากฏในบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์
3. ทำให้ทราบความหมายของสำนวนไทยในบริบททางภาษาในบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์
4. ทำให้ได้พิจารณาเปรียบเทียบความหมายของสำนวนไทยที่ปรากฏในบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์กับความหมายของสำนวนตามความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ทำให้เห็นว่าสำนวนไทยในบทบรรณาธิการมีการใช้ในความหมายที่เหมือน ใกล้เคียงหรือแตกต่างจากความหมายในพจนานุกรมฯ

นิยามศัพท์

สำนวนไทย หมายถึง ถ้อยคำที่คมคาย งดงามซึ่งผู้กล่าวได้เลือกสรรแต่งขึ้นเพื่อใช้ในภาษาเป็นคำพูดที่รวมใจความของเรื่องยาวๆ ได้สั้นลง (กรมวิชาการ, 2511: 329)

บทบรรณาธิการ หมายถึง ข้อเขียนที่บรรณาธิการหรือนักเขียนชั้นนำเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นอันเป็นแนวทางของหนังสือนั้นๆ บทนำก็ว่า (ราชบัณฑิตยสถาน, 2538: 459)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เลือกศึกษาหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ สืบเนื่องจากเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทปริมาณที่มีผู้อ่านจำนวนมาก

2. ศึกษาบทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ กรอบเข้า ฉบับวันจันทร์-วันศุกร์ ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-เดือนเมษายน 2547 รวม 64 ฉบับ มีบทบรรณาธิการ 64 บท
3. ศึกษาความรู้เกี่ยวกับสำนวนไทย
4. สร้างเครื่องมือในการวิจัย คือ แนวทางการวิเคราะห์ลักษณะหรือประเภทของสำนวนไทย 4 ลักษณะได้แก่ ประเภทพูดคล้องจอง ประเภทพูดเปรียบเทียบ ประเภทซ้ำคำหรือคำซ้ำ และประเภทคำกลุ่มคำ หรือประโยคลักษณะอื่นๆ ตามเกณฑ์ของราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2529: 25-48)
5. ศึกษาจำนวนสำนวนด้วยการหาความถี่
6. จัดประเภทของสำนวนที่รวบรวมได้ตามแนวทางการวิเคราะห์
7. ศึกษาความหมายของสำนวนไทยตามบริบทการใช้ภาษาในบทบรรณาธิการ และค้นหาความหมายของสำนวนดังกล่าวจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542
8. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาความถี่ และหาค่าร้อยละ
9. เสนอข้อมูลผลการวิจัยด้วยตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย ปรากฏดังนี้

1. จำนวนของสำนวนไทยในบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์

1.1 จากบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ประจำเดือนกุมภาพันธ์ 2547 พบ 76 สำนวน จากบทบรรณาธิการ 20 บท พบมากที่สุดจากบทบรรณาธิการ เรื่อง “ยุทธศาสตร์ย้อนยุค” ในหนังสือพิมพ์ฉบับประจำวันอังคารที่ 17 กุมภาพันธ์ 2547 มี 11 สำนวน คิดเป็น 14.47 % รองลงมาจากบทบรรณาธิการเรื่อง “วุฒิสภาจะเลือกเดินทางไหน” ของหนังสือพิมพ์ฉบับประจำวันพฤหัสบดีที่ 19 กุมภาพันธ์ 2547 มี 6 สำนวน คิดเป็น 7.89 %

1.2 จากบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ประจำเดือนมีนาคม 2547 พบ 122 สำนวน จากบทบรรณาธิการ 23 บท พบมากที่สุดจากบทบรรณาธิการ เรื่อง “ต้องทำให้เกิดความชัดเจน” จากหนังสือพิมพ์ฉบับประจำวันศุกร์ที่ 19 มีนาคม 2547 และเรื่อง “ใช้อำนาจเกินหน้าที่” จากหนังสือพิมพ์ฉบับประจำวันอังคารที่ 23 มีนาคม 2547 มีบทละ 10 สำนวน คิดเป็น 8.19 %

1.3 จากบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ประจำเดือนเมษายน 2547 พบ 148 สำนวน จากบทบรรณาธิการ 21 บท พบมากที่สุดจากบทบรรณาธิการเรื่อง “ข่าวร้ายจากรัฐบาล” ของหนังสือพิมพ์ ฉบับประจำวันจันทร์ที่ 12 เมษายน 2547 มี 14 สำนวน คิดเป็น 9.46% รองลงมาจากบทบรรณาธิการ เรื่อง “ไฟใต้อย่าให้ยิ่งดับยิ่งลาม” ของหนังสือพิมพ์ฉบับประจำวันที่ 9 เมษายน 2547 มี 12 สำนวน คิดเป็น 8.11 %

1.4 จากบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ที่เป็นกรณีศึกษาทั้ง 3 เดือน มีจำนวน 346 จำนวน จากบทบรรณาธิการ 64 บท พบว่ามีจำนวนจำนวนมากที่สุด ในบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ เดือนเมษายน มี 148 จำนวน คิดเป็น 42.77%

2. ประเภทของสำนวนไทยในบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

2.1 ประเภทพูดคล้องจอง เช่น คอขาดบาดตาย จับได้ไล่ทัน ไว้นือเชื่อใจ มี 18 จำนวน คิดเป็น 5.20 %

2.2 ประเภทซ้ำคำหรือคำซ้ำ เช่น ถอนรากถอนโคน ร่วมมือร่วมใจ ไม่รู้ร้อนรู้หนาว มี 24 จำนวน คิดเป็น 6.94 %

2.3 ประเภทพูดเปรียบเทียบ เช่น ไขในหิน มีอะเบ็ด น้ำผึ้งหยดเดียว มี 42 จำนวน คิดเป็น 12.14 %

2.4 ประเภทคำ กลุ่ม และประโยคลักษณะอื่นๆ เช่น ชื้อเสียง กวนเมือง ใจป่า มี 262 จำนวน คิดเป็น 75.72 %

3. การพิจารณาเปรียบเทียบความหมายของสำนวนในบริบทภาษา

จากบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์กับความหมายในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

ผลการวิจัยปรากฏว่า ความหมายของสำนวนไทยที่พิจารณาจากบริบทภาษาในบทบรรณาธิการ มีความหมายใกล้เคียงกับความหมายจากพจนานุกรมฯ มากที่สุด มี 171 จำนวน คิดเป็น 49.42 % รองลงมาคือ มีความหมายเหมือนกับพจนานุกรมฯ มี 158 จำนวน คิดเป็น 45.66% และมีความหมายแตกต่างจากพจนานุกรมฯ มี 17 จำนวน คิดเป็น 4.92 %

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พบข้อสังเกตบางประการดังนี้

1. แม้ว่าสำนวนไทยจะเป็นมรดกของบรรพบุรุษและมีความเป็นมาช้านาน แต่ผู้ผลิตงานเขียนในปัจจุบันยังคงใช้สำนวนถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ ไขสรี ปรามิข ญ อยุธยา (2526: 1) ที่ว่า “สำนวนไทยมีความสำคัญต่อการพูดและการเขียน คนไทยมีถ้อยคำที่ใช้เป็นสำนวนอยู่มากมายทั้งสำนวนโบราณและสำนวนใหม่ แสดงให้เห็นว่าวัฒนธรรมด้านการใช้ภาษาของไทยเจริญก้าวหน้า” ด้วยเหตุนี้คนไทยคงหมดความกังวลได้ว่าเอกลักษณ์ทางภาษาไทยด้านนี้ จะไม่มีการสืบทอดต่อไป เพราะอย่างน้อยที่สุด จากผลการวิจัยครั้งนี้ที่ปรากฏว่า จากบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ จำนวน 64 ฉบับ บทบรรณาธิการ 64 บทมีสำนวนไทยที่ปรากฏ 346 จำนวน

2. จากการศึกษาประเภทของสำนวนในบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ครั้งนี้ พบว่ามีสำนวนประเภทพูดคล้องจองน้อยที่สุด 18 สำนวนคิดเป็น 5.20% ทำให้ตั้งข้อสังเกตว่าหากไม่มีการฟื้นฟูอนุรักษ์และสืบทอด สำนวนประเภทนี้จะใช้น้อยลงในอนาคตและหมดไปในเวลาต่อมา ถ้าพิจารณาสาเหตุที่ทำให้สำนวนประเภทนี้มีใช้น้อยลง เป็นเพราะว่าประการแรกมีผู้รู้จักสำนวนนี้น้อยลง ประการที่สองมีผู้รู้ความหมายถูกต้องอย่างถ่องแท้ลดลง เกรงว่าหากนำมาใช้ในบริบทภาษาที่ไม่ถูกต้องจะทำให้ลดความน่าเชื่อถือในตัวผู้เขียนลงได้

3. จากการศึกษาความหมายของสำนวนตามบริบทภาษาจากบทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ พบว่ามีสำนวนที่เกิดขึ้นตามสภาพเหตุการณ์ที่เป็นข่าวในขณะนั้นอยู่หลายสำนวน อาทิ “ยุทธการโบไม่วัง” จากบทบรรณาธิการเรื่อง “ยุทธศาสตร์ย้อนยุค” วันอังคารที่ 17 กุมภาพันธ์ 2547 “ถอยเพื่อชาติ” วันอังคารที่ 9 มีนาคม 2547 “อ้อมฆ่า” จากบทบรรณาธิการเรื่อง “ยุทธศาสตร์ของประชาคม” วันพุธที่ 31 มีนาคม 2547 “ไฟใต้” จากบทบรรณาธิการเรื่อง “ไฟใต้อย่าให้ยิ่งดับยิ่งลาม” วันศุกร์ที่ 9 เมษายน 2547 ทำให้เห็นว่าสำนวนที่เกิดขึ้นสะท้อนให้สภาพเหตุการณ์บ้านเมืองในยุคสมัยนั้น และสภาพเหตุการณ์บ้านเมืองเป็นบ่อเกิดของสำนวนเช่นกัน

4. จากการศึกษาเปรียบเทียบความหมายของสำนวนตามบริบทภาษาจากบทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์เดลินิวส์กับความหมายของสำนวนไทยตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 พบว่าสำนวนในบทบรรณาธิการส่วนใหญ่มีความหมายใกล้เคียงกับความหมายตามพจนานุกรม กล่าวคือมี 171 สำนวน คิดเป็น 49.42 % และมีความหมายเหมือนกับความหมายตามพจนานุกรม 158 สำนวน คิดเป็น 45.66% แสดงให้เห็นว่าผู้เขียนบทบรรณาธิการใช้สำนวนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ความกังวลที่ว่าสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์จะทำให้การใช้ภาษาในเรื่องสำนวนบิดเบือนไปนั้นคงจะคลายลงไปได้

5. จากการศึกษาพบว่ามีสำนวนใหม่เกิดขึ้นจำนวนหนึ่ง และการตีความหมายของสำนวนขึ้นอยู่กับบริบท ภาษา ความรู้ ความคิด และประสบการณ์ ของผู้เลือกใช้สำนวน รวมถึงผู้อ่านแต่ละคน ซึ่งมีความเป็นปัจเจกอยู่มาก อาจส่งผลให้การพิจารณาความหมายของสำนวนไม่ตรงกันและคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงได้

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรศึกษาการใช้สำนวนไทยในบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ต่อไปเพื่อให้ทราบความหมายของสำนวนไทยที่เกิดขึ้นใหม่ตามบริบทภาษาจากบทบรรณาธิการ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่

2. ควรศึกษาการใช้สำนวนไทยจากบทความประเภทอื่นๆ หรือจากคอลัมน์ต่างๆ ในหนังสือพิมพ์ อาทิ คอลัมน์บันเทิง คอลัมน์ซุบซิบสังคม เป็นต้น และเปรียบเทียบการใช้สำนวนไทยในบท

บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เพื่อให้เห็นความเหมือนและความแตกต่างเนื่องจากบทบรรณาธิการ และ
ข้อเขียนคอลัมน์บนเทงคอลัมน์ซุบซิบสังคมมีบริบทการใช้ภาษาที่แตกต่างกันเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่
ในแง่มุมที่กว้างขึ้น เป็นการขยายโลกทัศน์

3. ควรศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยทางสังคมที่ทำให้เกิดสำนวนไทยในยุครัตนโกสินทร์ตั้งแต่
รัตนโกสินทร์ตอนต้นจนถึงปัจจุบัน อาจพบว่าปัจจัยที่เป็นบ่อเกิดของสำนวนเพิ่มขึ้น

4. ควรมีองค์กรหรือคณะบุคคลทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่สังคมยอมรับ รวบรวมสำนวนไทย
ในสื่อมวลชน ในบริบทภาษาพูดหัวข่าว ความน่าข่าว เนื้อเรื่องข่าว บทบรรณาธิการ ข้อเขียน
ในคอลัมน์ต่างๆ และไขความความหมายของสำนวนเหล่านั้น อธิบายบริบทในการใช้สำนวน ซึ่งจะเป็น
องค์ความรู้ใหม่ เพราะเท่าที่ผู้วิจัยศึกษาเรื่องนี้ยังไม่มีมีการดำเนินงานเรื่องนี้

5. ควรศึกษาเปรียบเทียบสำนวนไทย กับสำนวนในภาษาอื่นๆ เช่น ญี่ปุ่น จีน เกาหลี อินเดีย
อังกฤษ ฝรั่งเศส เป็นต้น ที่มีความหมายเหมือนกันแต่ใช้คำต่างกัน

6. ควรศึกษาค่านิยม หรือวัฒนธรรม หรือโลกทัศน์ของคนไทยที่สะท้อนมาจากสำนวนไทย
ในทำนองเดียวกัน ควรศึกษาค่านิยม หรือวัฒนธรรม หรือโลกทัศน์ของชนชาติอื่นๆ ที่สะท้อนมาจากสำนวน
ของภาษานั้นๆ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่และวิสัยทัศน์ที่กว้างขึ้นในเรื่องสำนวน

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. 2511. **หนังสืออ้างอิงวิชาภาษาไทย หลักภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 11. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กาญจนาคนันท์. 2514. **สำนวนไทย (ผ-ช)**. ธนบุรี: บุรินทร์การพิมพ์.
- , 2515. **สำนวนไทย (ก-ป)**. ธนบุรี: บุรินทร์การพิมพ์.
- ขุนวิจิตรมาตรา (สง่า กาญจนาคพันธุ์). 2541. **สำนวนไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ดวงกมลสมัย.
- ไขสิริ ปราโมช ณ อยุธยา. 2526. **รายงานผลการวิจัยเรื่องการเปลี่ยนแปลงถ้อยคำ และความหมายของสำนวนไทย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถาวร บุญวัฒน์. 2538. **หลักการหนังสือพิมพ์ คู่มือฉบับประสบการณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มติชน.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2542. **หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย) ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- , 2544. **หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2544**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2529. **ภาษีต์ คำพังเพย สำนวนไทยประเภทต่างๆ**. กรุงเทพฯ: ประยูรวงศ์.
- , 2538. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525**. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- , 2546. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น.
- สิริวรรณ นันทจินทุล. 2547. **การเขียนเพื่อการสื่อสาร 2**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.